

zákonodárce byl chtěl poskytnouti tuto zvláštní ochranu opravám vůbec, nemělo by smyslu, by protikladem k odstavci prvému, týkajícímu se všech oprav, v odstavci druhém uváděl zvláštní ustanovení vztahující se výslovně jen na opravy úřední. Z toho plyne, že při opravách, které vycházejí od osob soukromých, jsou přípustné poznámky a dodatky doslov opravy nepřerušující (srov. Liszt: Lehrbuch der österr. Pressrechtes str. 181 a 327). V souzeném případě byl doslov žádané opravy nezměněn, bez výpustek a bez vložek do jejího textu uveřejněn, text opravy jest také z uvozovacích znamének zjevný a jest každému čtoucímu zjevno, co jest zněním opravy; kromě toho jest text opravy oddělen od připojené poznámky pomlčkou (—) a tím i typograficky jest vyznačeno oddělení opravy od následující jí poznámky. Rozhodnutí odvolacího soudu nesprávně usuzuje, že jde o »vsuvku«, neboť do kontextu opravy není nic vsunuto, a nepatřičně pokládá pojmy »vsuvka« a »dodatek« za totožné. Odpovědný redaktor se tedy nedopustil přestupku § 22 tisk. zák., připojiv k doslovu soukromé opravy poznámky a dodatky, z nichž každému jest ihned zřejmo, že k textu opravy nepatří. Právní výklad, který dávají § 22 tisk. zák. oba nižší soudy, jest právně mylný a bylo by jen ještě podotknouti, že se soud odvolací rozhodnutí býv. víd. nejv. soudu sb. čís. 1324 dovolává nesprávně na podporu svého názoru, neboť i v tomto rozhodnutí jde o opravu uveřejněnou ve formě zkomolené, s vynecháním některých vět a se změnou jiných vět doslovu opravy.

Čís. 3362.

Čs. četnictvo jest pokládati za část čsl. armády; platí proto cís. nař. ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák. i pro urážky na cti příslušníků čsl. četnictva, avšak jen pokud jsou četníky na zkoušku bez hodnosti rotmistra. Žalobní právo zemského četnického velitele nevztahuje se na definitivní četníky a na četníky na zkoušku, jsou-li rotmistry.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1928, Zm II 439/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku okresního soudu pro věci trestní v Brně ze dne 1. února 1928, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem § 487 tr. zák. (a čl. V. zákona čís. 8/1863), a do rozsudku zemského trestního soudu v Brně jako soudu odvolacího ze dne 8. března 1928, pokud jím bylo zamítnuto odvolání podané do onoho rozsudku obžalovaným ohledně výroku o vině, — takto právem: Oněmi rozsudky byl porušen zákon v ustanovení § 495 tr. zák. a cís. nařízení ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák., rozsudky ty se zrušují a obžalovaný sprostňuje se podle § 259 čís. 1 tr. ř. z obžaloby, že ve stížnosti k četnickému velitelství v Brně ze dne 22. října 1927 — v místech »jeho udání považují za lehké a nesprávné úřadování« vinil křivě četnického strážmistra Ludvíka B-a ze zločinu zneužití úřední moci, aniž vinění dosáhlo vlastnosti § 209 tr. zák., a že tím spáchal přestupek proti bezpečnosti cti ve smyslu § 487 tr. zák. (nesprávně i čl. V. zákona čís. 8 ř. zák. z roku 1863).

D ů v o d y:

Dne 22. října 1927 poslal obžalovaný zemskému četnickému velitelství v Brně stížnost, v jejímž obsahu shledána urážka na cti Ludvíka B-a, četnického strážmistra v D. R. Dozvěděl se o tom patrně z vyšetřování oním velitelstvím nařízeného, podal Ludvík B. dne 17. listopadu 1927 exponovanému četnickému štábnímu důstojníku v Brně zprávu, ve které uvedl, že obvinění jest nepravdivé, že se cítí obsahem stížnosti na cti uražen a prosí exponovaného důstojníka o zavedení trestního řízení pro utržení na cti, pokud se týče pro urážku na cti a o zastoupení státním zástupcem. Ke zprávě připojeno prohlášení Ludvíka B-a, že prosí o zavedení trestního řízení proti obžalovanému pro přestupek proti bezpečnosti cti a že zmocňuje veřejného obžalobce, aby ho v této »úřední« věci podle § 46 tr. ř. zastupoval. Z příkazu exponovaného štábního důstojníka četnického v Brně zaslalo velitelství četnického oddělení v Jihlavě dne 12. prosince 1927 spisy státnímu zastupitelství v Brně se žádostí o další řízení, podotýkajíc, že 6 Kč kolek byl strážmistru B-ovi vrácen, protože zemský četnický velitel zakročuje v tomto případě z moci úřední po rozumu cí. nařízení ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák. Přípisem, který došel k okresnímu soudu pro věci trestní v Brně dne 22. prosince 1927, sdělil státní zástupce soudu, že převzal podle § 46 tr. ř. zastupování zemského četnického velitele pro Moravu, který zakročuje po rozumu cí. nařízení ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák. z moci úřední proti obžalovanému pro přestupek proti bezpečnosti cti podle § 487 (488) tr. zák., spáchaný na strážmistru Ludvíku B-ovi četnické stanice v D. R., a že navrhuje v zastoupení zemského četnického velitele pro Moravu, by byl obžalovaný pro onen přestupek potrestán. Soudce nařídil 25. prosince 1927, by byl obžalovaný jako obviněný obeslán k výslechu na den 21. ledna 1928, ustanovil hlavní přelíčení na den 1. února 1928 a uznal rozsudkem ze dne 1. února 1928 obžalovaného vinným přestupkem § 487 tr. zák. a čl. V. zákona čís. 8/1863. K odvolání obžalovaného, jež zejména uplatňovalo, že byla zmeškána šestitýdenní lhůta žalobní, byl vynesena rozsudek zemského trestního soudu v Brně jako soudu odvolacího ze dne 8. března 1928, jímž bylo — s opravou, že se kvalifikace čl. V. zákona čís. 8 ř. zák. z roku 1863 z nálezů rozsudku vylučuje — odvolání co do viny jako neodůvodněné zamítnuto, aniž by se však rozhodovací důvody s onou námitkou vypořádaly. Trest dosud vykonán nebyl.

Oněmi rozsudky byl porušen zákon. Přese změny, které doznaly předpřevratové předpisy o organizaci četnictva zákony Čsl. republiky, jest i nadále pokládati čsl. četnictvo za část čsl. armády (srovnej rozhodnutí čís. 1708 a čís. 2048 sb. n. s.) a v důsledku toho cí. nařízení ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák. za účinné zásadně též v oboru urážek na cti příslušníků čsl. četnictva (srovnej rozh. čís. 1084 sb. n. s.). Avšak žalobní právo, propůjčené oním cí. nařízením veliteli pověřenému právem trestati a právem milosti — kterýmžto velitelem jest u příslušníků četnictva zemský četnický velitel — vztahuje se podle jasného doslovu, nehledíc k ostatním předpokladům, jen na urážky spáchané na vojínech od šikovatele nebo strážmistra dolů. Vojínům těm lze vzhle-

dem k nynější četnické organizaci na roveň postavit, jen četníky na zkoušku, pokud nemají vojenské hodnosti rotmistrů, takže se toto nařízení nevztahuje na definitivní četníky a na četníky na zkoušku, jsou-li rotmistři (výnos ministerstva vnitra ze dne 18. dubna 1925 č. 84.346/1924-13, sdělený ve věstníku ministerstva spravedlnosti z roku 1925 na str. 122 pod č. 83). Názor výnosem tím projevený má oporu v těchto zákonných a jinakých předpisech: pokud se týče vzájemného poměru mezi četnictvem a vojskem, jsou příslušníci četnictva na roveň postavení osobám vojenským stejné hodnosti (§ 21 zákona o četnictvu ze dne 14. dubna 1920, čís. 299 sb. z. a n.). Z výkonného mužstva (gážistů bez hodnostní třídy) podrží četník na zkoušku hodnost u vojska dosaženou, nejvýše však hodnost rotmistra; strážmistr je označen vojenským hodnostním odznakem rotmistra; vrchní strážmistr jest označen vojenským hodnostním odznakem podporučíka (odst. A. I. a výnosu min. vnitra ze dne 4. srpna 1920, č. 29002-13, který byl prohlášen výnosem min. vnitra ze dne 1. července 1923, č. 46.071-13-23 za součást organizačních předpisů četnictva). Ve sboru četnických gážistů bez hodnostní třídy zavádějí se tyto skupiny a hodnosti: 1. mužstvo, 2. strážmistři (sbor strážmistrů); sbor tento odpovídá organizačně rotmistrům (sboru rotmistrů); 3. vrchní strážmistři; tato skupina řadí se před rotmistři (sborem rotmistrů); mužstvem jsou četníci na zkoušku; četníci na zkoušku podrží hodnost u vojska dosaženou, nejvýše však hodnost četaře; po šestiměsíční uspokojivé službě na zkoušku a zjištění intelektuální schopnosti k četnické službě může jim býti přiznána hodnost »závodčího«, která se rovná vojenské hodnosti četaře (výnos min. vnitra ze dne 18. května 1926, č. 8544-13, jímž nahrazen onen předpis organizační). Vojenské osoby jsou podle hodnostní třídy buď I. důstojníky (generály, důstojníky vyššími, důstojníky nižšími, k nimž náleží zejména i podporučíci), nebo II. rotmistři (praporčíky, štábními rotmistři, rotmistři), nebo III. mužstvem (1. poddůstojníky: rotní, četaři, desátníci, svobodníci, 2. vojíny) — (příloha 10 k služebnímu řádu I. díl: A-1-1 služebních předpisů branné moci, M. N. O. č. j. 26.434 pres. voj. 1926 - V. V. 1926, č. 26, čl. 276). Rotmistři jsou v organizaci branné moci důležitou složkou, která svými úkoly a svým významem zaujímá postavení mezi důstojníky a mužstvem; požitkově jsou rotmistři gážisty mimo hodnostní třídy. (§ 1 organizačního předpisu pro rotmistři, org. - III. - 2 služebních předpisů branné moci M. N. O. č. j. 28.411 pres. voj. 1925, věstník věc. 1925, č. 35, čl. 435). K tomu budiž jen ještě podotčeno, že i zákon o umísťování děle sloužících poddůstojníků ze dne 8. dubna 1927, č. 54 sb. z. a n. rozeznává mezi děle sloužícími poddůstojníky a vojenskými (četnickými) gážisty mimo služební (dříve hodnostní) třídy, a že vládní nařízení ze dne 18. října 1923, čís. 203 sb. z. a n. vyslovuje v § 1 odst. č. 3, že vojenskými gážisty, podrobenými kármému právu podle části II. zákona ze dne 4. července 1923, čís. 154 sb. z. a n. jest rozuměti jak vojenské gážisty do hodnostních tříd zařazené (důstojníky a vojenské úředníky), tak i vojenské gážisty mimo hodnostní třídy, a uvádí v § 8 (v doslovu vl. nařízení ze dne 30. června 1927, čís. 90 sb. z. a n.) jako vojenské gážisty mimo služební třídy rotmistři, štábní rotmistři a praporčíky;

obdobně praví výnos min. spravedlnosti ze dne 17. listopadu 1923, č. 51.891, č. 39 v., že k vojenským gážistům mimo hodnostní třídy (mimo činnou službu) patří rotmistři, nikoliv i rotní (v záloze).

Z těchto předpisů plyne, že rotmistři (v širším slova smyslu) čsl. branné moci nejsou již pouhými poddůstojníky a příslušníky mužstva, jimiž byli šikovatelé a strážmistři — nebyvše zařazeni ani do skupiny gážistů bez hodnostní třídy, již tehdy známé — podle organizace předpřevratového vojska býv. Rakouska (srovnej předposlední odstavec předběžné poznámky a přílohu 1. k služebnímu řádu, (1. díl) pro cís. a kr. vojsko A-10, a: Praes. č. 2839 z roku 1886, věstník normalií pro c. a kr. vojsko, kus 22). Proto se cís. nařízení ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák. nevztahuje na rotmistry čsl. vojska a v důsledku toho nevztahuje se ani na strážmistry čsl. četnictva, kteří jsou na roveň postaveni rotmistrům, tím méně na vrchní četnické strážmistry, kteří jsou označeni vojenskými hodnostními odznaky podporučíků, tedy důstojníků a řadí se před rotmistry. Oproti tomu podrželo ono cís. nařízení účinnost i na dále pro urážky četníků na zkoušku. Řadí-li ony organizační předpisy i tyto příslušníky četnictva do skupiny gážistů mimo hodnostní (služební) třídy, přihlíží při tom zřejmě jen ke způsobu jejich služební odměny (viz díl II. zákona ze dne 19. března 1920, čís. 195 sb. z. a n. a §§ 130—137 zákona ze dne 7. července 1926, čís. 103 sb. z. a n.), kdežto pro otázku, zda jde u toho kterého příslušníka vojska nebo četnictva o vojína od šikovatele (strážmistra) dolů, jest rozhodnou nikoli úprava jeho platu, nýbrž důležitost služby jím konané a služební postavení. Po stránce té však jsou četníci na zkoušku zařadění i nyní mezi mužstvo a přiznána jim hodnost nanejvýše závoďčího — četaře — tudíž hodnost nižší, než jakou měli šikovatelé a strážmistři rakouského vojska. Písemným projevem, který tvoří předmět oněch rozsudků, byl na cti uražen četnický strážmistr Ludvík B. K tomu, by zakročil pro tuto urážku u příslušného pro ni soudu z moci úřední a žádal o potrestání pachatele urážky, zemský četnický velitel nebyl oprávněn; k obžalobě byl oprávněn jen strážmistr B. sám, který však — jak shora dovozeno — návrh na potrestání urážky u soudu nepodal. Uznal-li okresní soud k obžalobě podané výhradně zemským četnickým velitelem pokud se týče z jeho příkazu exponovaným štábním důstojníkem obžalovaného vinným a zamítl-li odvolací soud odvolání obžalovaného z tohoto výroku, byl oběma rozsudky porušen zákon v ustanovení § 495 tr. zák. a cís. nařízení ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák. Bylo proto rozhodnouti, jak se stalo, aniž bylo třeba zabývat se ještě další otázkou, zda byly zachovány zákonné lhůty žalobní (§ 530 tr. zák.).

Čís. 3363.

Stalo-li se obvinění přímo u vrchnosti (u vyšetřujícího soudce), není třeba zjišťovati způsoblost obvinění zavdati vrchnosti příčinu k vyšetřování nebo k pátrání proti obviněnému; nezáleží na tom, že vrchnostenská osoba, před níž se obvinění stalo, proti udanému nezakročila.